

Ára 300 korona

HAJDUFÖLD

1924. év január 11.

PÉNTEK

Debreczen, VI. evf. (9.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 7000 K.
EGYES SZÁM ÁRA 300 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3.48. SZÁM.

Heves támadások és kritikák a nemzetgyűlésen a külföldi kölcsön ellen

**Eckhardt Tibor elítéli a nagyantant magatartását
A kölcsön veszedelmei
Folyik az indemnitás vitája**

A nemzetgyűlés mai ülését 11 órakor Szécsényi Béla elnök nyitotta meg.

Lukács György: A liberalizmust nagy és nemes eszmének tartja s igen óhajtja helyreállítását. Ellenben a magyar fajvédelmet elítéli. Ő ugyanis a zsidóságot vallásfelekezettnek tartja.

Szerinte a fajvédelem az antiszemitizmussal azonos, holott ő megértést keres a zsidósággal. Igaz ugyan, hogy a kommunizmus vezetői majdnem kizárólag zsidók voltak, mégis a legnagyobb eréllyel kell szembehelyezkedni a fajvédelmi mozgalommal.

A beszédhez méltó elismerés

Sándor (Schlézinger) Pál: Ez után államférfini beszéd!

Lukács: A javaslatot elfogadja. **Propper Sándor:** Ma is vallja, hogy csak az októbriizmus mentheti meg Magyarországot. A polgári elemek közül is sokan belesodródtak a ferradalomba.

Benczés: Azt csak nem tagadja, hogy a vezetők 90 százaléka zsidó volt?

Propper: Beszél az egyesítési és

Eckhardt a kölcsön veszedelmeiről

Eckhardt Tibor: Propper Sándor és Lukács felszólalására válaszol. Fejtegeti, hogy a nacionalistáknak is lehetnek nemzetközi összeköttetések. A nemzeti gondolat nemzetközi szervezése még abból a szempontból is fontos, hogy a

nemzetközi vörös és arany internacionáléval szemben felhessen venni a küzdelmet.

Moszkában az 1923 évi belsövi kongresszuson kimondták, hogy minden államban először a nacionalizmust kell kiirtani. Így könnyű volna lecáfolni Lukácsot. Csak arra mutat rá, hogy

az első bombamerényletek és hasonló gaztettek elkövetői zsidó kommunisták voltak.

Ha ma is vannak ilyen káros kilingések, ez csak egy büns korszak remiszceenciája.

A külföldi kölcsönt minden pártpolitikai szemponttól mentesen bírálja. Magyarország az egész külföldi kölcsönben Ausztria példáját eleveníti fel, holott a két ország helyzete nem azonos: Ausztria melékkormányok kezében volt, így méltan követelheték tőle az ellenőrzés nyújtotta garanciát. Nem helyesli, hogy a

nagyhatalmak a kölcsönt Magyarországnak politikai és pénz-

gyülekezési jogról. A miniszterelnök háta mögött nem ül többség, mert ez a többség Gömbös Gyulához tartozik.

Hangoztatja a rendes baloldali „konszolidációs” frázisokat, egész a délielötti ülés befejezéséig.

A nemzetgyűlés délielötti ülését háromnegyed 5 órakor nyitotta meg **Pevthy Pal** alelnök.

Propper: A kormány külpolitikáját kritizálja. Állítja, hogy a szomszéd államok felé való orientációt a szociáldemokraták hangoztatták először.

Két súlyos sértés egyszerre

Lendvay István: Azon az oldalon csak jeruzsálemi orientáció van.

Propper: Tisztelt **Lachner** képviselő ur!

Lendvay: Tessék zsidó **Propper!** Elnök ezért a sértő kifejezéséért

Lendvayt rendreutasítja.

Lendvay: Melyik a sértő? Az, hogy **Propper**, vagy az, hogy zsidó?

Propper egyszerűen követeli a parlament feloszlását. Az indemnitást nem fogadja el.

Nemes Bertalan polemizál **Propperrel**. Az indemnitást elfogadja.

Magyarországnak külföldi kölcsönveszedelmeiről

ügyi guzsbakötésére használják fel.

A kölcsön mai eredménye nagyon szomorú és lealázó. Ezenkívül Magyarország szemben még konkrét jóvátételi követelésekkel is előállottak. A Magyarország kölcsönös felett döntő bizottságban három nagyhatalom állampolgára van szemben négy kisanant-beli állampolgárral. Így a kisanant befolyása a döntő.

Magyarország külpolitikájának meg kell változni. Ha realpolitikát akarunk csinálni, akkor az egész magyar kérdésnek organikus letárgyalása révén lehet eljutni a jóviszonyhoz. A főbiztosnak Magyarországra jövedele a nemzet becsületével nem egyeztetendő össze. Az egész kölcsön csak vegetatív kölcsön.

Arra törekednek, hogy gazdasági be rendezkedésünket az érdekeiknek megfelelően alakítsuk át.

Magyarország 20 éven keresztül kolónia lesz.

A lekötöttség lejártával sem leszünk abban a helyzetben, hogy nemzeti önrendelkezési jogunkat gyakoroljuk. Az egész magyar kérdést egyszerre lehet és kell megoldani. Egyetlen ország sem fizetett annyit, mint Magyarország. Magyarország azzal, hogy elvesztette területének kétharmadát, az ott maradt állami javakban 9/10 millárd arany koronát

vesztett, 40 millárd arany koronát vittek el az oldhok. Mindezt összevéve

Magyarország jóvátételi kötelezettségének teherbíró képességén túl is eleget tett.

Becülettel hajlandók vagyunk kötelezettségeinknek eleget tenni, de

Csak pénteken nyitják meg a belgrádi konferenciát

A kisanant súlyos garanciákat követel Magyarországtól - Megdöntik a pfaizi szeparatisták vezéreit - Közleledés Magyarország és Ausztria között

Mint már a tegnapi napon megírtuk a kisanant belgrádi konferenciájának megnyitását el kellett halasztani, mert **Duca**, az oláh külügyminiszter a hófúvás miatt elkéssett. Csütörtökön végre **Duca** teljes 24 órai késéssel megérkezett Belgrádba.

A konferenciát, amelyet egy nappal már így is elhalasztottak az oláh külügyminiszter késése miatt, csak

pénteken délelőtt 10 órakor fogják megnyitni.

Tegnap **Benes** tanácskozást folytatott azokról a kérdésekről, melyek Szerbia és Csehország egymáshoz való viszonyát érintik. Megbeszéltek az Oroszországhoz való viszonyt is. **Nincstics** kijelentette, hogy a kisanant külügyminiszteri értekezletének legfontosabb pontja a magyar kölcsönrel kapcsolatos ellenőrzés megállapítása. Erre vonatkozólag

a kisanant határozott garanciákat követel

A trianoni szerződés alapján a kisanant 3 állama szakértői tervezetet fog kidolgozni azoknak a levéltáraknak felosztásáról, amelyek **Szt. István** koronájához tartozó ama területekre vonatkoznak, amelyek ma az utódállamoknak birtokaiban vannak.

A csütörtöki nap folyamán a belgrádi külügyminiszteriumban a szerb és oláh levéltári szakértők tanácskoztak az utódállamokat „megillető” magyar levéltári anyag felosztásáról

Benes az amerikai és angol hírlapírókat fogadta s tájékoztatta őket a francia cseh szerződésről.

Benes egyébként a belgrádi konferencia után

új jóvátételi tervezetet

visz magával Londonba. Az új tervezet a jóvátétel kérdését kiegyezés formájában igyekszik megoldani Németország és a jóvátételi teljesítmények várományosai között és magában foglalja a német gazdasági és pénzügyi helyzet szanalásának alapjait.

Meggyilkolták a pfaizi szeparatisták vezérét

A Ruhr-vidéken a pfaizi szeparatisták

nemzetünk összeomlásának megengedését senki sem követelheti tőlünk. Végül határozati javaslatot nyújt be a *Vitési Szék* törvénybeiktatásáról.

Személyes kérdésekbeni felszólalások után az ülés fél 9 kor ért véget.

Az osztrák külügyminiszter Magyarországnak és Ausztria viszonyáról

Dr. Grünberger, az osztrák szövetségi külügyminiszter elmondotta exposéját a külügyi helyzetről, többek között a következő kijelentéseket tette:

A kancellárnak budapesti látogatása óta Magyarországgal való viszonyunkban megnyugvás és kölcsönös bizalom korszaka állott be. A magyar kormánnyal kötött meg egyezéseknek megfelelően a függő pénzügyi kérdésekben örvendetes közleledés történt.

A Keresztyén Gazdasági Párt értekezlete

A Keresztyén Nemzeti Gazdasági Párt csütörtökön este értekezletet tartott, amelyen megjelentek: **Bethlen** István miniszterelnök, **Walkó** Lajos kereskedelmi, **Csáky** Karoly honvédelmi, **Vass** József népjóléti, **Klebensberg** Kunó kultusz-, **Nagyatádi Szabó** földmivelésügyi, **Nagy** Emil igazságügyi és **Bud** János közleledési miniszterek.

Az értekezletet Hegyeshalmy Lajos nyitotta meg, majd Wolff Károly előadta agyalvait a külföldi kölcsön

és egyes pénzügyi természetű kérdések tekintetében. **Wolff** felszólalására gróf **Bethlen** István miniszterelnök válaszolt kiméltben. Ezután **Czettler** Jenő „A mezőgazdasági hitel és egyes új iparágak” címen értekezett.

Végül **Kállay** és **Walkó** adtak felvilágosításokat a külföldi kölcsön egyes részletkérdéseire vonatkozólag.

Hatvanötezer méter szövet az inségéseknek

Miután az autódoból mintegy három milliárd korona folyt be, a főispánok a népjóléti minisztertől rendeletben utasítást kaptak, hogy a községekben felállított népjóléti bizottságok a segélyre igényjogosultak névsorát sürgősen állítsák össze. Az összeállításnál elsősorban jönnek a keresetnélküli hadirokkantak, özvegyek és hadiárva. A névsor összeállítása után

kiosztásra kerül 65 ezer méter szövet,

több ezer méter barchet és ugyan- csak több ezer méter kékárú. A segélyakció második kiosztásánál hasonlóan ruhanemű, fehérnemű és cipő kerül kiosztásra. Az akció február végére teljesen lebonyolítandó.

Törvényjavaslat a hősök emlékének megünnepléséről

Budapest, január 9. Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter a ma délutáni ülésen nyújtotta be az 1914-18. évi hősihalottak emlékének megünnepléséről szóló törvényjavaslatot, amely a következőképp szól:

1. A magyar nemzet mélyszéges szeretettel és hálával emlékezik meg azokról a hős fiairól, akik a világ háború alatt a hazáért vívott súlyos küzdelmekben a magyarságnak dicsőséget és hírnevet szerezve életüket feláldozták. A nemzet el nem muló hálája jeléül és a jövő nemzedéknek állandó okulásul

minden esztendő május hónapjának utolsó vasárnapját nemzeti ünneppé avatja.

Az ünnepnapot, a hősök emlék-ünnepeét mindenkor a hősihalottak emlékének kell szentelni.

Lányszöktető tolvajok

Apatovszky József 28 éves villany-szerelő és Fülöp Zsuzsanna 33 éves mosónő Budapesten a Dagály-utcán Misztán Rózánál laktak albérletben. A közelmúltban Apatovszky és Fülöp Zsuzsanna összecsomagolták Misztán Róza összes ingóságait, ékszereit, fehér és ruhaneműit s

magukkal vevé Misztán Róza 15 éves leányát, megszökték.

A leányt a szökéskor avval hitegettek, hogy megszállott területre mennek s ott öt örökbecfogadják s olyan dolga lesz, mint egy királyleánynak. Csengernél azonban utlevélhiány miatt nem tudták átlépni a határt, mire visszajöttek Debrecenbe s a Timár-utca 11. szám alatt akartak szállást keríteni. Apatovszky és Fülöp Zsuzsanna ekkor otthagyták a leányt, őket pedig avval az ürügyel, hogy az állomásra mennek a csomagjaikért,

tovább álltak.

A debreceni rendőrség széleskörű nyomozást indított kézrekerítésükre. Megállapítást nyert, hogy a lopott holmik egyrészt Csengerben, másrészt még a fővárosban értékesítették.

A tolvajokat országosan körözik. Apatovszky személyleírása: 170 cm. magas, hátraálló fülei vannak, barna haja, kékszemű, ballábara kissé sántit; katonapozztóból készült szürke nadrágot, fekete csikos kabátot s szőrmes téli kabátot viselt.

Fülöp Zsuzsanna alacsony termetű, kékszemű, laposorrú, kerekarcú, fekete bársonyszoknyát, férfi tölökabátot viselt. Csengerben a lopott holmik egyrészt lefoglalta a rendőrség.

A házhelyrendezések ügye a városi tanács előtt

Négyezer házhelyet jelölt ki a szakbizottság

Debrecen város törvényhatósága már régebben kiküldött egy bizottságot a házhelyrendezések megjelölésére.

A bizottság munkálataival elkészülve, a csülörtői tanácsülésen terjesztette elő a jelentését.

E szerint mintegy

4000 házhelyet jelöltek ki,

melyből azonban csak 3 ezret fog-nak igénybe venni.

A kijelölés a Nagyerdőtől indul déli és keleti irányban egész az Egreskerti-utig. A város nyugati részén, a Hadházi-úton egy egész házsort jelölt ki a bizottság. A Király-utcan három nagy telek van, melyek szintén alkalmasak építkezésre.

Ugyancsak alkalmas házhelynek a Kardoss-utca jobb és baloldala, a

Sámsóni ut jobboldala, a Diószegi-ut jobboldala, továbbá a Márk Endre-telep, a Gerébi-telep és a környékén levő telepek. Az Olajút és a Kónyai-telep környékén levő összes telkek kombinációba vannak véve, míg a Boldogfalva-ut környékén több házhelyet lehet biztosítani.

A jelentésből kitűnik, hogy a bizottság a házhelytörvény rendelkezéseinek megfelelően figyelemmel volt arra is, hogy

a kijelölt telkeket, illetve utcákat közutakkal lássak el,

hogy a házhelyek olyan területekre essenek, melyek nem szélesítik el az amugy is nagy kiterjedésű várost.

A tanács tudomásul vette a jelentést s az építkezési engedélyek további kiadásánál figyelemmel lesz a bizottság által kijelölt irányelvekre.

Az oláhok enyhítették a sérelmes iskola rendeleten

Megengedték a más vallású tanulók felvételét a felekezeti iskolákba - A történelmet és földrajzot nem kell oláh nyelven tanítani

(A Hajdúföld kolozsvári tudósítójától) Január 8-ika az erdélyi felekezeti iskolákra nézve döntő jelentőségű volt. Anghelescu közoktatásügyi miniszternél a kisebbségi iskolák ügyében újabb értekezletet tartottak, amelyen a miniszter közölte, hogy az erdélyi felekezeti iskolákban továbbra is az eddig követett módszert alkalmazhatják, azaz

a felekezeti iskolák más vallású növendékeket is oktathatnak,

kivéve azokban a helységekből, ahol a kisebbségi tanulók számára állami iskola van.

A középiskolákra nézve a következő határozatot hozták:

Azokban a városokban, ahol felekezeti gimnázium van, ahol az állami középiskolának reálszankciója van, a kisebbségi tanulók valláskülönbség nélkül a gimnáziumot látogathatják.

Az elemi iskolákra nézve még közölte a miniszter, hogy az elemi oktatás során a földrajznak,

a történelemnek és az alkotmánytanak oláh nyelven való tanítása nem kötelező

és az a tanulók anyanyelvén történhetnek.

Hamis postautalványokkal akart csalni egy fiatalember

Több milliós csalási kísérlet

Nagyarányu bűnügyben folytat most vizsgálatot a debreceni állami rendőrség. Egy magáról megfélekezett fiatalember ravasz fondorlattal, vakmerő módon akarta megkárosítani a kincstart.

Mónus Ernő debreceni fiatalember — aki jelenleg állásnélkül van — a közelmúltban arra akarta rábírní Magyarai Lászlót, aki a debreceni II. számú postahivatalnál volt alkalmazásban, hogy a kikézbessitendő pénzes postautalványok közé

csempésszenek be több hamis pénzesutalványt

s azokat majd ő kifogja váltani.

Magyarai színelig belemont a dolgba, de közben értesítette felettes hatóságát, amely viszont a rendőrséget értesítette.

Mónus Ernő hozzá is látott terve végrehajtásához. Két hamis pénzespostautalványt állított ki és bé-

lyezett le, az egyiket 3 millió 500 ezer, a másikat 6 millió koronáról.

A postautalványt úgy állította ki, mintha Egerben adták volna fel Örely Debrecen címre. A postautalványt be is csempézték a többi kikézbessitendő utalvány közé. Ezután Mónus beállított a Frohner-szállodába egy üres kofferrel, szobát váltott s

vártá a pénzespostást.

Azonban az utolsó pillanatban megmondolta a dolgot s eltávozott s így az első kísérlete megghiúsult.

Mónust őrizetbe vette a rendőrség, a büntető eljárás okirathamisítás, csalás kísérlete miatt folyik ellene. A rendőrség most abban az irányban is nyomoz, hogy Mónusnak nem voltak e bűntársai, avagy nem más bujtotta-e fel a bűncselekmény elkövetésére. Ugyanis több olyan adat van, ami emellett bizonyít.

Szálloda és étterem a Vadászkürthöz

Petőfi-tér 7. szám, Deák Ferenc-utca sarok.

Kényelmes, tiszta szobák.

Kitűnő magyar konyha.

Minden este BERKY LAJOS teljes zenekarával muzsikál.

Szombaton nagy Hurkaestély!

Szíves pártfogást kér AZOR GYULA vendéglős.

Előadás a vakok javára

Január 13-án, vasárnap délután 5 órakor a Kossuth-utcai templomban alkalma lesz a közönségnek egy olyan, krisztusi lélektől áthatott embert meghallgatni, akinek élete a legnemesebb keresztvéni erényekkel gazdag. A „Vakok Újpesti Országos Inézletének” igazgatója: Jankovics Lajos Debrecenbe jön, hogy kérő szóval forduljon a város lakosaihoz a legszerencsétlenebb emberek:

a vakok érdekében.

Ez a ritka kiválóságú ember 3 nappal korábban vesztette el a látását s nagy akaraterejével a legműveltebb emberré képezte ki magát. Világtalan feleségével együtt őket teremtették meg és tartják fenn némi állami támogatással intézetüket, amelyben ez idő szerint 35 világtalan talál otthont.

A debreceni egyház is szeretettel siet támogatására s vasárnap délután a következő vallásos estély keretében ad alkalmat neki kérő szavainak tolmácsolására: *Fennálló ének: 37. d. 1. v. Főének: 130. d. 1. v. Bibliát olvas. „Égi Atyám...”* Énekli: Jankovics Lajos. *Prédikál: dr Erdős Károly. Felolvasást tart: Jankovics Lajos, a Vakok Országos Intézetének igazgatója. Inédközök: Molnár Ferenc lelkész. Bezáró ének: 153. d. 1. 2. v.*

50 tagú Budapesti Szimfonikus Zenekar 2 hangversenye Szemere Árpád és Kolbay László felleptével

A Zenekedvelők Körének meghívására *Abrányi Emil*, a Városi Színház igazgatója, a világhírű zeneszerző, korábban a hannoveri udvari opera első dirigense vezényli a Budapesti Szimfonikus zenekar mindkét debreceni hangversenyét. A Szimfonikusok nagy, 50 elsőrangú fővárosi művészből álló orchestere így tagozódik: 10 I. hegedű, 6 II. hegedű, 4 mélyhegedű, 4 gordonka, 4 gordon, 3 fuvola, 2 obo, 2 klarinét, 2 fagott, 3 kürt, 2 trombita, 4 puzon, 3 ütőszó.

A január 14-iki, első „Wagner-Csajkovszky estén” Szemere Árpád, a m. kir. Operaház örökös tagja Tannhäuser Wolfram dalát az Esti csilághoz és a Bolygó hollandi nagy áriáját énekli. Szemere esodálatos baritonja a nagy f-től az egyonallas g-ig terjed. Ebben a hangban — amint egyik kritikusa írja — benne van Mártyás király vadászesapatának búgó kürtszava és a rétek májusi virágait simogató szellő melege.

A Szimfonikusok Parsifal Nagypénteki varázsát, Tannhäuser nyitányát és Csajkovszky VI. (Patetik) szimfóniáját adják elő.

A január 15-iki, második „Klasszikus este” vendégművésznője Kolbay László, a Kolozsvári Nemzeti Színház ünnepelt primadonnája. A szimfonikus zenekar kísérete mellett a Varázsfuvolából, a Figaró házasságából és a Sevillai borbélyból énekel.

A Szimfonikusok Beethoven III. Leonora nyitányát is bemutatják, amelynek eszméje Beethoven főgondolatoként tárkrözi: a jószág győzelmét a sötét hatalmakon minden válságot át Az az ouverture soha utol nem ért mintája a romantikus nyitánynak. Megközelíthetetlen magasságban áll ropant merészsége, szinte beszélő drámaisága által.

Az első 18 sorban hely már nincs. Nem tagok részére jegyek a Bika portásainál. Az első koncert után a Zenekedvelők Köre a művészek tiszteletére a Bikában társas vacsorát ad.

*Mindenütt jó,
de legjobb a
Gambrinusban*

Kétszeresére kell emelni minden adót a külföldi kölcsön miatt

Évente 50 arany korona adót kell fizetni Magyarországon minden lakosának - A népszövetség pénzügyi bizottságának jegyzőkönyve

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Nemzetek szövetsége pénzügyi bizottságának jelentése a magyar kölcsön ügyében többek között ezeket mondja:

Az ajánlott terv lényegében arra törekszik, hogy

lehetővé tegye a korona esésének haladéktalan megállítását és a költségvetés egyensúlyának helyreállítását. — Kölcsönt javasol, hogy a deficit fedezhető legyen. Szükséges Magyarország kereskedelmi mérlegét is megjavítani, de ezt az országnak magának kell elvégeznie.

A bizottság egyhangulag a következő tervezetet ajánlja:

1. Meg kell állítani az inflációt, hogy lehetővé váljon a magyar korona stabilitása.

2. E stabilitás elősegítése érdekében független jegybankot kell létesíteni, amely monopóliumot élvezne a bankjegyek kibocsátása tekintetében.

3. Egyensúlyba kell hozni a költségvetést 1925 július 30-ig, még pedig úgy, hogy ezen időpont után folyó kiadásokat az infláció, vagyis a kölcsönök igénybevétele nélkül adóbevételekből fedezzék.

4. Újjáépítési kölcsönt kell nyújtani.

5. Ellenőrzést kell gyakorolni a nemzetek szövetsége tanácsa által kinevezendő főbiztos útján, aki kizárólag a tanácsnak felelős.

A fent már körvonalozott terv megvalósítása érdekében szükséges, hogy Magyarország és a szomszéd államok között kielégítő politikai viszony álljon fenn.

Abból a célból, hogy megteremtessék a nélkülözhetetlen bizalmat a kölcsön aláírásához, szükséges, hogy minden nyugtalanság elkerültesse az ország politikai viszonylataiban,

nevezetesen a szomszédállamokkal való kapcsolatban.

A javasolt terv a koronának stabilitását célozza. A korona értékének, illetve külföldi jegyzésének összhangban kell lenni valódi értékével,

vagyis meg kell felelnie a korona vásárló erejének. Jelenleg a magyar kormány a devizaközpont útján bizonyos célzattal hivatalos árfolyamot ügyekszik fenntartani, amely jóval magasabb koronavértékelésen alapul, mint a belső koronavérték. Ezt a politikát meg kell szüntetni.

A jóváteletti bizottságnak meg kell adni hozzájárulását és meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a zálogjogok felfüggesztése tekintetében. A magyar kormánynak a nemzetek szövetségének bizottságával egyetemben

részletes programot kell kidolgoznia a költségvetés reformjáról.

A magyar parlamentnek el kell fogadnia ezt a programot és felhatalmazást kell adni annak végrehajtására. Meg kell teremteni az ellenőrzést, amelynek meg kell kezdnie működését. Fontos, hogy ezek a rendszabályok legkésőbb 1924 február végéig megtörténjenek. A jegyzés idejében a magyar kormánynek belső segélyforrásai révén kell fedeznie deficitjét.

A magyar adók mostani jövedelmét hozzávetőleg 200 millió arany-

koronára becsülik, tehát fejenként körülbelül 27 aranykoronára. A háboru előtt Magyarország jelenlegi területének adóbevétele fejenként 60 arany koronát tett ki. A háboru következtében előállott új helyzet bizonyos mértékig csökkentette az állam pénzügyi szolgáltató képességét, mégis lehetséges lesz 2 év alatt az adók jövedelmét fejenként 50 arany koronára emelni

A kiadások tekintetében megtakarításokat lehet elérni 10 ezer hivatalnok elbocsátásával. Az újjáépítési kölcsönre nézve a magyar állam biztosítékai a következők: az 1923-1924. évre. Vámföldtel: 16 millió arany korona, dohányjövődék 25 millió arany korona, selymjövődék 3 millió arany korona, cukoradó 6 millió arany korona, összesen 50 millió arany korona. Ez az előirányzat nem egyezik meg a magyar kormány előirányzatával.

A 8-ik pont az ellenőrzésről szól. Ennek a lényegesebb pontjai a következők:

Részletes programot kell kidolgozni a költségvetés reformjáról.

Ennek a programnak részleteznie kell mindazokat a hat hónapos időszakokra engedélyezett maximális kiadásokat és a beszámítható adók minimumát.

A magyar kormányának kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy a főbiztos kívánására ezt a programot módosítsa.

A programra törvényhozási felhatalmazást kér a kormány.

Szükséges, hogy ne csupán a főbiztos álljon tavol a maga határozataiban minden hátsó gondolatból, de hogy a kinevezés már eredetében alkalmas legyen minden erre vonatkozó lehetséges nyugtalanság eloszlatására.

„Kun Béla, az egyházjogász”

Mint ismeretes, a Nagytemplom meggyalázása után zsidó-liberális körök úgy akarták feltüntetni az egész merényletet, mintha az a katolikus körökből indult volna ki s kétségbe akarták vonni a Hajdúföldnek azt a tudósítását, hogy előzőleg a katolikus templomot is meggyalázták gonosz kezek. Ennek akkor a presbiteri ülésen Sz. Kun Béla egyetemi tanár is kifejezést adott, mire a Hajdúföld-ben „dr. Kun Béla mint egyházjogász”,

„Tudatosan hazudott, vagy nem ismeri az egyházjogot”

cimen cikk jelent meg, amely Kun Béla beszédével foglalkozott. Kun Béla a cikk szerzői, dr. Komlóssy Imre és Zádor Károly ellen sajtóper indított s a kir. törvényszék becsületsértés vétsége miatt 3000 korona pénzbüntetésre ítélte őket.

Fellebbezés folytán az ügy a kir. ítélőtábla elé került, amelynek Perjessy Mihály elnöke alatt működő büntető fellebbezési tanácsa tegnap foglalkozott vele. A kir. ítélőtábla dr. Pórszáz Károly ügyvéd, védő előterjesztése után megállapította, hogy a sajtóper elvált s Komlóssy és Zádor a vád alól felmentette s ellenük az eljárást megszüntette. Kun Béla pedig a felmerült költségek megfizetésére kötelezte.

HÍREK

1924 január 11. (Péntek)

Prot.: Ágota, Kath.: Higin.

1916 Osztrák-magyar csapatok három napi kemény harc után elfoglalják Montenegro kulcsát, az 1760 m. magas Lovcen hegyet

1790 Belgium függetleníti magát az osztrák uralomtól

Időjárás: Hazánkban a hőmérséklet napra a fagyponthoz emelkedett, maximuma 4 fok volt Csengeren. Az éjszakai hőmérséklet mindamellett a keleti részeken még alacsony volt, így Debrecenben 13 fok. Időjóslás: Gyenge éjszakai fagy és jelentélen csapadék várható.

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 10-11-ig, 4-7-ig.

Csokonai-színház: Este fél 8 órakor: A kis grizette D bérletben.

Gyógyszertárak közül éjszakai szolgálatot tartanak: Megváltó, Arany Angyal, Muraközy, Magyar Korona, Bocskay.

Felállítják Debrecenben az iparművészeti iskolát. Debrecen városának a tanácsa csütörtöki ülésén foglalkozott a Debrecenben felállítandó iparművészeti iskola ügyével. Legutóbb az a megoldási mód vetődött fel, hogy a Szent Anna-utcai kisgyermek iskola helyiségében helyezték el az iparművészeti iskolát. A tanács rekonvenvenesen fogadta ezt a gondolatot s elhatározta, hogy fel fog irni a kultuszminiszteriumba a formális tárgyalások megkezdése céljából.

A Péterfia-utca és a Simonyi-utkiközé. A csütörtöki tanácsülésen elhatározta Debrecen város tanácsa, hogy a Péterfia-utca és a Simonyi-utkiközé az előkészítést egy szűkebb körű bizottságra fogják rábízni. E két utcának burkolattal való ellátását már tavaly tervbe vette a város, azonban pénzügyi hiány miatt nem tudták megvalósítani. A kiküldött bizottságnak lesz feladata megállapítani, hogy milyen szélességben s részben vagy egészben kell e kijavítani a burkolatot.

Lopás a pincekönyvhöz. Trnk Hugóné József királyi herceg utcai lakos pincekönyhájába közelmúltban ismeretlen tettes behatolt s a vasalásra kikészített fehérnemű közül körülbelül egymillió korona értékű férfiinget, női inget, törülközőt ellopott. A rendőrség keresi a tettest.

Ismét lakbérémelést kérnek a háztulajdonosok. Budapestről jelentik: A háztulajdonosok a korona esését lakbérémelésre akarják felhasználni. A háztulajdonosok szövetségének igazgatósága ülést tartott, amely a korona értékváltozásainak következményeivel a lakberek tekintetében foglalkozott és elhatározta, hogy már a februári negyedre a jelenlegi lakberek többszörösét kéri.

Madárvédő egyesület alakul. Mint értesülünk, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara azzal a tervvel foglalkozik, hogy a hasznos madarak védelmére egy madárvédő egyesületet alakít. A kamara már most felhívja a közönséget, szőlőbirtokosokat, gazdákat, hogy az egyesületbe lépjenek be.

Az Angusztia-szanatórium segélyügye a városi tanács előtt. A József kir. herceg szanatórium egyesület azzal a kérelemmel fordult Debrecen városához, hogy az Angusztia-szanatóriumot anyagi támogatásban részesítse. A tanács az ügyet egyelőre függőben tartja, mert nem bizonyos még, hogy a szanatórium nem megy-e vissza az egyetem kezelésébe.

Elsőrendű, házas, kitűnő Albert Belvárosi éttermének konyhája, az árak igen szolidak, előzékeny kiszolgálás. Vidékiek találkozóhelye. Minden este az országos hírnevű Jambó tambura-zenekar hangversenyez.

Eszaki madárvendégek Debrecenben. Amióta a tél olyan szigorúsággal beköszöntött, azóta ismeretlen bóbítás madarak jelentek meg Debrecenben és az Alföldön. A pacirta nagyságu madarak egy igen ritka északi madár fajhoz tartoznak és csak nagy hidegek és havazások alkalmával szoktak Magyarországra és délebbre fekvő vidékekre költözni. A szárny és fark tollaik végén piros száru lemezek vannak, miért is csonttollu madaraknak nevezik őket a természet-tudósok.

Árdrágító bérkocsis. A rendőrség árdragítás vétsége miatt eljárást indított Balog József bérkocsis Meszénai-utcai lakos ellen, aki egyik utazótól a tarifában megállapított árnál sokkal nagyobb összeget követelt. A bérkocsis azzal védekezett, hogy a jelenlegi tarifa igen csekély, abból nem tud kijönni.

Szólhámós algróf. A rendőrség tegnap őrizetbe vett egy fiatalembert, aki a Modern-kabarcában s több más nyilvános helyen gróf Castelly Koutnak adta ki magát s egy kabarétündér társaságában számos szólhámóságot követelt el, nagyobb összegű kifizetetlen számlát hagyott hátra. A szállodai személyzetnek azt állította, hogy régi olasz főnemesi család sarja s mint építész, üzleti ügyek végett jött Debrecenbe. A rendőrségen azt vallotta, hogy igazi neve Meszlényi Jacint. A rendőrség nyomoz az előléte után.

Rövid hírek a nagyvilágból. A Welsi herceg lakonitában Párisba érkezett. Vasárnap Londonba tér vissza, hogy részt vegyen a parlament megnyitásban. — Tiszahegyesi Bogdány Iván magyar követségi attasé január 7-én tartotta esküvőjét Stockholmban Engvall Elzavával Gevria város Szentháromság templomában. — Az Atlanti Óceánon uralkodó heves vihar legalább hét gőzös Newyorkba érkezését késleltette. — Dél-anglia és Északi Franciaországi partvidéken heves vihar dühög. Több hajó veszedelmében van. — A vesztfáliai cement- és ipar munkaadóinak területén a 16 óras munkanapra való áttérés értelmében hosszabb tárgyalások után megegyezés jött létre. — György görög király a királyné kíséretében ma Rómába érkezett. — Harom órát töltött a városban. A királyi pár Rómából Nápolyba utazik, ahol Konstantin király emlékeztetőre gyásznapként vesz részt.

Elsőrendű bevásárlási forrás mindennemű csemegékben

KONTSEK GÉZA

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 15. SZÁM.

Kruyswyk Anny, az Operaház koloratur énekesnője és Szügyi Kálmán, az Operaház tenoristája énekelnék szombat este 9 óra-ór, vasárnap délután 5 órakor és este 9 órakor a Bika kávéház üvegtermében. Belépődíj nincs. Asztalok a főpincerekkel megrendelhetők.

Kétezerháromszáz dollárba kerülnek a szennyvízszűrő-telep gépei. Ismeretes, hogy a szennyvízszűrő telep gépberendezése már teljesen készen van s a gazdasági munkálatoakat a kora tavasszal megindítják. Zöld József tanácsnok azt az előterjesztést tette a tanácsnak, hogy rendeljen meg egy permatézó készüléket és egy motort, amely, magánjáró lévén, gőzekék hajtására is alkalmas lesz. Ezeknek a beszerzése a beérkezett ajánlat szerint 2312 dollárba kerülne azonnali fizetés mellett.

Mielőtt fényképeit bárhol megrendelné, el ne mulassza megnézni HUSZTHY új kirkatalt. Műterem egész nap nyitva. Egyháztér 3 szám.

Szövegek, barchetek, meső árak leszállított árban Benyáts Emil főtéri üzletében Debrecen, Tisza-palota.

A Zenekedvelők Köre szimfonikus hangversenye iránt Debrecenben eddig nem tapasztalt érdeklődés mutatkozik. A Kör tagjainak száma 430-ra emelkedett, a Kör tehát egyik legnépesebb kulturális egyesülete a városnak, 100 elsőrendű hely közül még csak 10 üres van, január 12-én tal a Kör nem is vezé fel egyelőre több tagot. A szimfonikusokat, akik január 14-én délelőtt érkeznek meg, a Kör vezetősége ünnepélyesen fogja fogadni, este tiszteletükre a Bikában társas vacsora lesz, melyre Debrecen társadalmi életének első keltségi közül már többen bejelentették megjelenésüket. A nagyközönség a részére fenntartott helyeket a Bikában veheti át, ugyanott történik a jelentkezés a társasvacsorára.

Szelvényvel és sorszámmal kell a mulatságok jegyeit ellátni. A városi tanács figyelmezteti a bálók és mulatságok rendezőit, hogy a bálók belépő jegyeit szelvényvel és sorszámmal lássák el, mert máskülönben a számvérőség nem fogja azokat lebélyegezni.

Dr Hubay Jenő Debrecenben

Nagy hangverseny jótékony célra

A Debreceni Zenekedvelők Köre elnöksége, dr Magoss Györgyné, Márk Endre ny. polgármester, dr Hadházy Zsigmond főispán tudvalevőleg szép lehelben hívták meg a magyar zeneművészet büszkeségét, Hubay Jenő hegédüművészt, hogy a Kör egyik hangversenyén szerepeljen. Hubay Jenő most Felsőmagyarországon az ottani magyarság meghívására tartott hangversenykörutat, mely az elszakított részen élő testvérek igazi nemzeti ünnepevé vált. A felvidéki német és tót lapok kénytelenek a magyar géniusz diadalmát köszönteni Európa egyik legelső hegédüművészeiben.

Paratlan sikertől hangversenykörutja egyik állomásáról, Pozsonyból írt most a mester Márk Endrénak, a Kör elnökének s közölte, hogy szíves örömeit leljön Debrecenbe március végén, kijelentette azonban, hogy tiszteletdíjat nem kér, mert a hangverseny egész tiszta jövedelmét debreceni és budapesti humanitárius intézmények közt kívánja megosztani.

A fejedelmi gesztus, mely méltó Hubay Jenő paratlan egyéniségéhez, nagy lelkesedést váltott ki a Kör tagjaiból. A nagyszabású hangverseny előkészítésére a Kör választmányja legközelebb ülést fog tartani. A Kör tagjai Hubay Jenő hangversenyét, valamint a február 1-én tervezett világhírű Sefcák vonósnegyest bérletben kapják a tagsági díj ellenében.

Az előkelő társaság találkozó helye a

JOST CUKRÁSZDA

(Kossuth-utca sarok.)

Minden nap friss haboskáv és a legfinomabb cukorkák, torták és friss sütemények ... kaphatók. ...

SZÍNHÁZ

Műsor:
Penteken: A kis grisetto, operette. Bemutató D) bérlet.
Szombaton: A kis grisetto, bérletszűnet. Vasárnap délután 3 órakor Svihákok, operette, bérletszűnet. Vasárnap este 7 és fél órakor A kis grisetto, operette.
Hétfőn: A kis grisetto, operette, A bérlet.
Kedden: A csöppség. Énekes vígjáték, bérletszűnet.
Szerdán: A kis grisetto, operette B bérlet.
Csütörtökön: A kis grisetto, operette C
Penteken: Taifun, szimf. D bérlet.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Osokonai-színház
Táncgyűlégek lehet nevezni bátran a ma bemutatásra kerülő „A kis grisetto” operettet. Stolz Róbert, kinek zenéje Wienben népszerűbb, mint Budapestén Zerkovitzé, ritka szerencsével nalmozta egymásra a patthozónál patthozóbb rhythmus keringőket, trottookat és egyéb táncszámokat. Kováts Terus és Rajz Irén, akik a táncokat betanították, összes tudásukat és ambíciójukat latbavetették, hogy új és mennél hatásosabb táncokat produkálhassanak.

Legoicsóbbak a Hajdúföld apróhirdetési

TESTVÉREK

Ellopták az UTSE lirajvédelmét. Az UTSE az elmúlt ünnepek alatt Oleszthonba turázott s gyenge klaszsisu ellenfeleit mind legyőzte és tekintélyes jövedelmet szerzett, nagyobb összegű lírát gyűjtött össze. Velencében azonban a turát rendező Turnauer Adolf izraelita, aki magyar trénernek adta ki magát, a a lírákkal együtt — megszökött, úgy hogy az UTSE teljesen pénz nélkül maradt s csak kölcsön pénzen tudott hazajönni.

A III. kerületiek Németországban turázo csapata tegnap váratlanul hazaérkezett. A váratlan megérkezés oka az volt, hogy a budai csapat utolsó ellenfele, a Borussia a szabályszerűen lekötött mérkőzést indokolatlanul lemondta. A III. ker. TVE-t a lemondás következtében érzékeny anyagi veszteség érte, amiért az MLSz-nél foljelentette a német egyesületet.

TÖZSDEIDŐ

alatt állandó telefonösszeköttetésben áll a tőzsdeteremmel

HELLER TESTVÉREK
Értékpapir Kereskedelmi Irodája.
Érdekközösségben: KULAI M.
budapesti bankcéggel.
Telefon 12-57. Telefon 12-57.
PIAC-U. 58.

A FORGÓ

Magyar korona: 0 0210
Zürichi zárlat
Hollandia 216¹/₂, Newyork 575¹/₂, London 2472, Páris 2825, Milano 2487¹/₂, Prága 1673¹/₂, Budapest 0.0210, Beigrád 642¹/₂, Bukarest 202¹/₂, Bécs 80-95, Szófia 407¹/₂, Berlin 132¹/₂.
Devizaközp. hiv. árf.
Dollár 24700-28500, francia frank 1360-1426, Svájci frank 4760-4980, cseh kor. 798-842, lei 142-155, lira 1195-1250, dinár 306-320, nemet márika —, osztrak korona 38-0 40 fillér.
Terménytőzsde zárlat
A mai terménytőzsden az irányzat szilárd. A buza 2-300 koronával drágább.

A takarmánycikkék ára 3-100 koronával emelkedett.
Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 117000-118000, egyéb 116000-117000, 79 kilós tiszavidéki buza 118000-120000, egyéb 117000-118000, rozs 89000-90000, tekerm. árpa 88000-92000, sörárpa 93000-98000, köles 85000-87500, zab 100000-103000, Tengeri 89000-90000, repce 220000-230000, korpá 60000-61000, lóhere 580000-660000, lucerna nagyvaranka mentes 6.0000-690000, nagyvarankás 560000-620000.
Ferencvárosi sertésvásár
Felhajtás 13/0. Árak: könnyű 9500-10300, közép 10600-11500, Az irányzat csendes, az árak nagyjából változatlanok.

REGÉNY
Tavaszcvarók

Írta: IGMÁNDY GÉZA
Rónay főorvos ott járkal a beteg közt. Lelkiismeretes pontossággal vizsgálja meg mindgyikét. Halkan nyugodt megfontoltsággal diktálja a leleteket Marcinak, ki szorgalmasan írja már a sablonos ki fejezéseket. Lőtt seb a bal felső karon s ehhez hasonlókat, melyek annyi kint, oly sok szenvedést rejtenek magukban.

— Neve?
— Gerély Antal — szól egy öb lős rezgésű hang. Marci önkénytelenül is feltűnik. Ismerős a neve, csak azt nem tudja, hogy hol halotta?
— Rendfokozat?
— Tartalékos főhadnagy.
— Polgári foglalkozása?
— Gimnáziumi tanár.
— Illetőségi helye?
— Szamosóvár.
— Nem ismeri a főhadnagy ur Iklódy Ákos? — kérdezi Marci, miközben jól szemügyre veszi a beteget. Harminc év körüli, szép férfi arc mosolyog rá kissé kényszeredetten. Biztosan fájdalmi vannak. Határozott kemény vonások. Kissé hajlott sas orr, dus barna bajusz. Magas nyílt homlok, csak itt-ott tapad rá egy eltévedt hosszú hajszál.

— A sógorem — felel kedélyesen — talán a tisztelendő ur a Marci? — Ákos mindig nagy szeretettel említette a nevét.
— Igen én vagyok. Osztálytársak vagyunk.
— Akkor hát mi már régi ismeretlen ismerősök vagyunk. Örvendek, hogy össze találkoztunk. — Felemelte a kezét s Marci felő nyújtotta. Kezet fogtak.
— Ne tessék mozogni főhadnagy ur — szól rá Marci, mert észrevette, hogy az arca megrándult. — Súlyos sebesülése van a főhadnagy urnak?
— Van vagy három — volt az egyhangú válasz, — hogy súlyos-e, azt majd a főorvos ur állapítja meg.

Rónay is figyelmes lett a beszélgetésre. Odament az ágyhoz. Csodálatosképpen annyi mondanivaló jut volt, pedig még sohasem látták egymást.
Ilonka is megtudta, hogy az új betegek között van valaki, aki öt közelebből érdekl. Megiehetősen elfogódva nyomta meg a kilincset s még az utolsó pillanatban is az ajtóval szemben levő tükörrre pillantott és egy ráncot elsimitott a fölkötőjén... Nem hiúságból, hanem önkénytelenül tette. Hisz Ákos sógora volt odabent...
(Folyt. köv.)

Apró hirdetések

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szőlő 200 kor., minden további szó 20 korona. Vasárnap és ünnepnapokon 10 szőlő 300 Z. minden további szó 30 K. Vastagabb betűből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

2 és 3 szobás
uri lakás kiadó. Telefonszám 501. Cim a kiadóban.

Egy utcai
butorozott szoba kiadó. Ugyanott egy fekete ruha, egy felöltő, két pár cipő és egy téli kabát jutányosan eladó. A ruhák teljesen jók, karban vannak. Ertekezni lehet Eötvös-utca 108 szám a'alt, 3-ik ajtó.

Elsőrangú ká pítos
Szabó József, Varga-utca 1. Szent Anna sarok. Kész leucseerek raktáron.

Rézagy-garnitúra
eladó, — kosztosok felvétetnek Darabos-utca 56. szám.

Tanítványt vállal
a középiskolák bármely osztályából jutányos díjazásért menekült főiskolai hallgató. Cim a kiadóban.

Ügyes
bejárólány keresetkik, Nap-utca 1. sz.

Uj gyermekkeleingye
és egy pár koresolya eladó. Kossuth utca 60. szám.

Megbízatásokat Budapestre
magán- és kereskedelmi ügyek pontos és gyors elintézését elvállalja nyugalmazott főtisztviselő. Cim a kiadóhivatalban

Ballérokat, kézelőket, frakkíngeket
modern gépekkel felszerelt saját műhelyemben tisztítok.

Helmfestést minden szívre minta szerint.

Gyászruha
24 óra alatt készül.

Vegytisztítás legujabb módszer szerint. Egyháztér 3 szám alatti főüzletem vezetését átvett m.

Műhely és fiókhúzet: Batthyányi-u. 26
Szíves pártfogást kér tisztelettel
PALOTAI LAJOSNÉ.

Kézimunkák,
matyóhimzések és gyapjúfonalak leszállított áron csakis **Weinbergernél** kaphatók Bpest VII. Károly király-ut 15.

Nehéz az élet!
Jó ruhába járni gondot ad. **VÉGHEZ** olcsón beszerezni tessék menni, hol kevésbé használt uri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése **Vár-utca 2. sz.** (Zenedével szemben).

Zománcos öntött vasedények, épület- és butorvasalások
BAKOS vasüzletében
Csapó-utca 88. Telefon 6-20.

Ne menjen senki kész ruhaüzletbe, hanem essen Péterfia-u. 42. szám alá

TEGDES JÁNOS-hoz

ki újév utánig 260,000 koronától saját szövegéből mérték után készít férfifőtönyöket. Női és katonaruhák olcsón, fordításokat legolecsóbban. Tisztviselőknök napi árból 30 százalék engedmény!

Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.